

Violinkonzert

Alban Berg

P0 → **R0**

g-moll D-dur a-moll E-dur Z Heltoneskala

X rene kvinter Y "altererede kvinter" (sext og tritonus) Z-motiv

I0 → **RI0**

C-dur f-moll Bb-dur es-moll Heltoneskala (9-11 fællestøner med P)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 (1)

I Sats Andante

$\text{♩} = \text{ca. } 56$

Hrp./Kl. p3X VI.solo Hrp./Kl. p3Y VI.solo Hrp./Kl. p3X(3-9)

1, kvinter ("Naturklang") P0, 2-7

VI.solo Hrp./Kl. VI.solo Hrp./Kl. 10

P0X(3-9) P3Z(10-1) POZ(3-9) P3X P0X P0

2, Treklange

VI.solo 15 20 10 2

P0 minus tone 4 ?? P0 3, Firklange

tone 10 To Z-motivkerner, P og I Gentages af solist

5 9 11 14 30 solo

(10!) tone 6

3 (10!) P11 (rækketoner angivet med kursiv) 111 solo 35 3

P0 (11!) 7 9 10-12 10-12 R7Z(?), Motiv IZ 3 3

H C A B P11

se baslinie t.21

$\frac{1}{2}$ ned

$\frac{1}{2}$ op

Bemærk: Treklangsbrudningerne i 14 = R0!

Som det fremgår er Bergs brug af rækketeknikken noget mere kompliceret, - mindre entydig, - end Schönbergs.

1 sats af Violinkoncerten er todelt. En indledning og en Allegretto (t.104). Indledningen er også todelt, med en kiastisk form. D.v.s. en spejling af forlemenerne. Spejlingsaksen er i takt 53. Det kan med bogstaver fremstilles således: **A-B-C-D1-D2/D1'-D2'-C'-B'-A'**. Beskrevet i taktal: A t. 1-10 = t.94-103, B t. 11-27 = t.84-93, C t. 28-37 = t.77-83, D1 t.38-46 = 54-62, D2 t.47-53 = t.63-76.

I anden sats lader Berg efter et vældigt klimaks musikken munde ud i koralen "Es ist genug", slutkoralen fra Bachs kantate "O, Ewigheit, du Donnerwort". Denne koral åbner netop med et heltonefragment lig med element Z. Og på den baggrund kan Berg inkorporere koralen i en dodekafon sammenhæng. Men ikke kun melodikken lader sig indføje i Bergs række. Da Bergs række indeholder et af dur-moll-harmonikkens væsentligste kendetegn, treklinge i kvintafstand, lader også harmonikken sig flere steder tyde som "rækkeafledt".

II Sats t.136, Adagio

Inkorporering af koralen "Es ist genug" i dodekafon tekstur

Udvalgt litteratur om violinkoncerten:

H.Knaus, "Studien zu A.B.s Violinkonzert", De ratione in musica, Fs. Erich Schenk (Kassel 1975)

Radovan Lorković, "Das Violinkonzert von Alban Berg, Musikreflektionen III, Amadeus.